

Znak: WZPS-5.431.1.1.2025.JJA
Szczecin, 7 kwietnia 2025 r.

Pani
Małgorzata Kubiak-Horniatko
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Szczecinku

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 15-16 stycznia 2025 r. została przeprowadzona kontrola w trybie uproszczonym w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie, mieszczącej się przy ul. Wiatracznej 1 w Szczecinku. Czynności kontrolne były również w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, ul. Wiatraczna 1. Kontrolę, na podstawie upoważnienia nr 2/2025 z dnia 7 stycznia 2025 r. przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w składzie: Patrycja Matuszewska – kierownik oddziału, Justyna Jarczewska – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem oraz Aneta Kujawa – inspektor wojewódzki. Przedmiotem kontroli była działalność placówki w zakresie wybranych zadań dotyczących zaspokajania potrzeb dziecka i respektowania ich praw a także analiza indywidualnych przypadków [tekst wyłączony z jawności]
akta kontroli str. 1-2

Podstawy dokonanych ustaleń:

- ankiety i rozmowy przeprowadzone z 6 wychowankami,
- oględziny pomieszczeń placówki,
- analiza dokumentacji [tekst wyłączony z jawności]
- informacji przekazanych przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku oraz kierownika zespołu ds. instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Działalność placówki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z uchybieniem³.

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

W dniu 6 grudnia 2024 r. do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wpłynęło pismo z Biura Rzecznika Praw Dziecka, w którym zwrócono się z prośbą o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego dotyczącego sprawy małoletnich wychowanków w zakresie zaspokajania potrzeb dziecka i ich praw w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie w Szczecinku. Z w/w pisma wynika, że [tekst wyłączony z jawności] dokonują samookaleczeń, mają myśli samobójcze a udzielane im wsparcie psychologiczne jest niewystarczające. Ponadto wychowawcy używają niecenzuralnych słów oraz negatywnie wypowiadają się na temat ich rodziców.

W związku w powyższym zasadnym było przeprowadzenie postępowania kontrolnego w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

Podczas przeprowadzania postępowania kontrolnego z osobami kontrolującymi spotkał się pan Marek Kotschy, pracownik Starostwa Powiatowego w Szczecinku, który jest odpowiedzialny za sprawowanie kontroli m.in. nad placówką opiekuńczo-wychowawczą.

Oceny działalności dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez placówkę następujących zadań:

1. Przestrzeganie praw dziecka.

W placówce na dzień kontroli było umieszczonych 17 wychowanków. Na miejscu przebywało 8 wychowanków, natomiast 9 wychowanków przebywało poza placówką z czego: 4 w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, 3 w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, 1 studiuje i mieszka w akademiku natomiast 1 przebywa na samowolnym oddaleniu z placówki.

Przeprowadzono ankiety i rozmowy z 6 wychowankami obecnymi w placówce.

Wszystkie dzieci podały, że mogą utrzymywać kontakty z najbliższymi osobami.

Wśród osób, z którymi mogą porozmawiać o swoich problemach, dzieci wskazały: z wychowawcami, panią kierownik, panią pedagog, koleżanką. Dwie osoby wskazały, że z nikim. Wśród pracowników, z którymi dzieci swoje relacje określają pozytywnie znaleźli się wychowawcy: [tekst wyłączony z jawności] – 2 osoby, [tekst wyłączony z jawności] – 1, wszyscy – 4 osoby. Na pytanie o osoby, które w ocenie dzieci traktowały ich źle, dwie osoby wskazały [tekst wyłączony z jawności], która „jest fałszywa, udaje miłą a potem za plecami wyzywa nas od różnych i niektórych rodziców, szarpie mnie a pracownikom mówi, że to ja ją poszarpałam”. Jedna osoba wskazała [tekst wyłączony z jawności], która: „szarpnęła mnie jak chciałam sprawdzić z czym są pierogi i ma złe nastawienie do nas”; jedno dziecko wskazało [tekst wyłączony z jawności]i [tekst wyłączony z jawności], które „oceniają nas i na nas krzyczą, udają miłe, ale tak nie jest. Mają gdzieś nasze zdrowie”. Jedna osoba wskazała [tekst wyłączony z jawności], która „podobnie jak [tekst wyłączony z jawności] i też, że wygaduje głupoty na nasz temat. I na mnie krzyczy i mnie ocenia”. Czworo dzieci, wskazało, że nie ma takich osób, które traktowałyby je źle.

Powyższe informacje przekazano dyrektorowi centrum celem przyjrzenia się sprawie i ewentualne podjęcie działań poprawiających relacje wychowanków z wychowawcami. Wśród nagród stosowanych w placówce dzieci wymieniły: różne, zakupy, nagrody rzeczowe. Trzy osoby wskazały, że nie wiem, a jedna, że „nie ma takich, mnie bardziej karzą za wszystko, bo na nic nie pozwalają mi”.

Jako kary dzieci wskazały: zakaz na komputer, tv, wychodzenia, zakaz opuszczania placówki, zmniejszenie kieszonkowego, zabranie telefonu i oddanie opiekunowi prawnemu, blokowanie telefonu, dodatkowy dyżur, brak wychodzenia poza teren placówki. Jedno dziecko wskazało siedzenie w pokoju.

Wskazuje się, że przydział dodatkowego dyżuru nie może być traktowany jako forma kary, ale jako naprawa wyrządzonej szkody np. posprzątanie pomieszczenia zabrudzonego przez dziecko. Jedno dziecko wskazało: „wyśmiewanie, nie wypuszczanie na dwór i czasem do rodziny lub nawet na nasze zajęcia, zabieranie urządzeń elektronicznych lub wyłączanie prądu jak się nie posłuchamy, wzywanie za byle co karetki i Policji”. W związku z powyższym kontrolujący dopytali dziecko, które nie potrafiło wskazać konkretnych sytuacji lub przykładów. Kontrolujący wskazują, że wyłączenie prądu jest to forma kary zbiorowej i musi być wyeliminowana ze stosowania w procesie wychowawczym, natomiast siedzenie w pokoju jest to forma kary izolacyjnej i również nie może być stosowana.

Wychowankowie podali, że w sytuacji kiedy nie zgadzają się z karą, mogą: przeprosić, odwołać do dyrektora, porozmawiać i wyjaśnić sytuację. Jedna osoba wskazała, że nic. Również jedna wskazała, że „nie mogę nic zrobić, ja nieraz pisałam na telefon zaufania, ale oni dobrze kłamali”.

Na pytanie czy w placówce zdarzały się Tobie lub innym wychowankom przypadki przemocy dzieci odpowiedziały następująco:

	nie	spotkało mnie	widział em	kto był sprawcą?	
				dorosły	dziecko
kopanie, bicie, szarpanie, itp.	4	1	1	2	1
wyzywanie, wyśmiewanie, obrażanie, itp.	2	3	2	1	2
zastraszanie, prześladowanie, gnębienie, poniżanie	5	0	1	1	0
wymuszanie, wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy, kradzież	4	2	1	0	2
namawianie do stosowania środków odurzających (alkohol, narkotyki, dopalacze)	5	1	0	0	1

Z przeprowadzonej ankiety oraz rozmowy z wychowankami wynika, że w placówce pojawiają się zachowania przemocowe wśród wychowanków. Wskazują zatem na konieczność podejmowania działań niwelujących takie zachowania. Dwoje dzieci podało wychowawcę jako sprawcę a ich zachowania opisano wyżej.

Wszystkie dzieci wskazały, że mają swobodny dostęp do jedzenia i picia. Pięcioro wychowanków, wskazało, że zawsze otrzymuje kieszonkowe, natomiast jedno dziecko wskazało, że „nie, dlatego, że moja wychowawczyni kupiła kilka najtańszych rzeczy a resztę widziałam, że sobie zabierała”. Kontrolujący zweryfikowali powyższe na podstawie listy wypłat kieszonkowego za miesiąc listopad i grudzień 2024 r. Dziecko, którego dotyczy powyższe w listopadzie kwota 46 zł – podpis wychowawcy z uwagi na fakt, że dziecko odmówiło podpisania na liście, w miesiącu grudniu 46 zł – podpis dziecka. Ponadto w rozmowie dziecko wskazało, że dostaje kieszonkowe, „ale nie do ręki tylko wychowawca je ma i kupuje mi rzeczy”. Kontrolujący dopytali również w powyższej sprawie dyrektora centrum oraz kierownika, którzy wyjaśnili, że dziecko wydatkuje kieszonkowe pod kontrolą wychowawcy ponieważ z kieszonkowego były kupowane tabletki przeciwbólowe, snusy i inne niepożądane rzeczy, których spożycie zagrażało zdrowiu i życiu dziecka.

Zdaniem dzieci, kieszonkowe może zostać zmniejszone za: zachowanie, nie chodzenie do szkoły, funkcjonowanie, nie przestrzeganie zasad placówki, zniszczenie rzeczy, niestosowne zachowanie, łamanie regulaminu. Jedno dziecko wskazało, że nie wie. Wszystkie dzieci potwierdziły, że mają zapewnioną odzież i obuwie na każdą porę roku. Nie zgłosiły żadnych potrzeb w tym zakresie.

Czworo dzieci potwierdziło, że mają zapewnione artykuły higieniczne (w tym przybory do golenia, podpaski, tampony). Jedno dziecko, że „nie zawsze bo karzą kupować za swoje” a inne wskazało „kupujemy sobie sami za 50 zł na miesiąc, zależy czy pani pojedzie na zakupy”. Kontrolujący dopytali dwoje dzieci, którzy podali, że kupują potrzebne środki higieniczne, sami i na ten cel mają przeznaczone 50 zł miesięcznie ze środków budżetowych jednostki (w ich ocenie kwota jest za mała). Wskazuje się, żeby wypracować taki sposób zabezpieczenia środków higienicznych, aby dzieci miały je zabezpieczone np. poprzez większą kontrolę bądź zakupy były realizowane wspólnie z wychowawcą.

Z rozmów z dziećmi wynika, że czworo z nich pozostaje pod opieką dentysty, jedno dziecko wskazało, że nie ponieważ, babcia jest dentystą, a jedno, że „karzą mamie mnie zapisać”. Troje dzieci korzysta z pomocy psychiatry i przyjmuje leki na stałe.
akta kontroli str. 8-27

2. Analiza indywidualnego przypadku wychowanki [tekst wyłączony z jawności]

3. Analiza indywidualnego przypadku wychowanki [tekst wyłączony z jawności]

akta kontroli str. 116-152

4. Zapewnienie wsparcia specjalistycznego wychowankom.

Wychowanka [tekst wyłączony z jawności] w placówce są objęte wsparciem pedagoga, który jest zatrudniony na cały etat i jest do dyspozycji wychowanków zarówno w godzinach rannych jak i popołudniowych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku zatrudnia również psychologa, który w razie potrzeby obejmuje wsparciem psychologicznym, również wychowanków, którzy zgłaszają taką potrzebę. W ocenie kontrolujących doraźna dostępność psychologa na terenie placówki, który pracuje w centrum do godziny 15.00 nie jest dostosowana do potrzeb i obecności dzieci w placówce.

Zgodnie z oświadczeniem, złożonym przez dyrektora centrum w miesiącu grudniu 2024 r. w placówce zatrudniony był psycholog w wymiarze 16 godzin miesięcznie. Wsparcie świadczył w każdą sobotę w wymiarze 4 godzin. Z rozmowy z dyrektorem centrum wynika, że podejmowane są próby aby w większym stopniu było zabezpieczone wsparcie psychologiczne na terenie placówki.

[tekst wyłączony z jawności]

akta kontroli str. 5-7, 28-29, 116-117, 153

Podsumowanie ustaleń kontroli.

stwierdzone nieprawidłowości / uchybenia	- godziny pracy psychologa nie zawsze dostosowane do potrzeb i pobytu wychowanków w placówce
przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości /	- nieadekwatna organizacja czasu pracy psychologa

uchybień	
skutki stwierdzonych nieprawidłowości / uchybień	- ograniczony dostęp do wsparcia psychologicznego
osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości / uchybienia	dyrektor centrum
uprawnienia jednostki kontrolowanej	zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania
wpis w książce kontroli	1/2025
wystąpienie otrzymują	1) Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku. 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W związku ze stwierdzonym uchybieniem, w celu jego wyeliminowania oraz podniesienia jakości opieki nad dziećmi wydaję

zalecenie znaczące:

- 1) dostosować godziny pracy psychologa do potrzeb i pobytu wychowanków w placówce.

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Patrycja Matuszewska

Kierownik oddziału

w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Justyna Jarczeńska

Starszy inspektor wojewódzki

w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Aneta Kujawa

Inspektor wojewódzki

w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Izabela Wojtczak-Sikorska
Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)